

FN's Klimapanel: Hellere i dag end i morgen

FN's klimapanel (IPCC) har i dag sat sidste punktum i sjette hovedrapport. Rapporten vil stå som en videnskabelig hjørnesteen mange år frem og danne grundlag for fremtidens klimapolitik.

Synteserapporten fra IPCC danner grundlag for fremtidens klimapolitiske beslutninger verden over og vil stå som en videnskabelig hjørnesteen mange år frem i tiden.

Den globale opvarmning har allerede alvorlige konsekvenser for mennesker og for kloden. Enhver stigning i den globale gennemsnitstemperatur fører til mere ekstremt vejr og øger risikoen for f.eks. tab af biodiversitet, fødevarerikkerhed og menneskeliv.

Det konkluderer FN's Klimapanel, IPCC, der netop har offentliggjort en synteserapport samt et kort sammendrag til beslutningstagere – Summary for Policymakers (SPM) – der sætter punktum for den sjette hovedrapport.

– Videnskaben taler sit klare sprog. Den globale gennemsnitstemperatur stiger, hvilket allerede i dag har omfattende og irreversible konsekvenser for kloden og os mennesker – både vores sikkerhed og vores materielle værdier, siger Adrian Lema, der er chef for Nationalt Center for Klimaforskning på DMI og fortsætter:

– FN's Klimapanel gør det klart for beslutningstagerne, at vi kender løsningerne til at modvirke klimakrisen, men understreger, at der skal handling til nu – tidlig indsats kan betale sig, sen handling straffes hårdt.

FN's Klimapanel understreger, at den globale udledning af drivhusgasser skal mindskes markant, hvis Parisaftalens målsætning om at begrænse den globale opvarmning til under 2 grader, helst 1,5 grader, i forhold til før-industrialiseringen skal overholdes.

– FN's Klimapanel udtrykker det voksende hastværk meget tydeligt. Der er en kløft mellem løfterne om reduktioner i den globale udledning af drivhusgasser fra verdens lande, og de reduktioner der skal til for at indfri Parisaftalens målsætninger. Desuden er der ikke harmoni mellem de reduktioner, der trods alt er indmeldt, og dem, som på nuværende tidspunkt faktisk er implementeret. Rapporten fastslår, at der skal højere globale ambitioner til, hvis vi skal imødegå nogle af de voldsomme fremtidige konsekvenser af klimaforandringerne, afslutter Adrian Lema.

Adrian Lema er netop hjemvendt fra Schweiz, hvor han som leder af den danske delegation har været med til at godkende rapporten, der koger mange tusinde siders videnskab ind til en bouillonterning for beslutningstagere. IPCC's Sjette Hovedrapport er et omfattende værk og det videnskabelige fundament under DMI's klimavidenskabelige rådgivning af regeringen. Rapporten danner grundlag for fremtidens klimapolitiske beslutninger verden over og vil stå som en videnskabelig hjørnesteen mange år frem i tiden.

[Link til rapporten](#)

Udvalgte budskaber fra IPCC's Synteserapport

Menneskets udledninger fører til opvarmning, havniveaustigning og mere ekstremt vejr

Menneskers udledninger af drivhusgasser har ubestrideligt ført til global opvarmning, så den globale overfladetemperatur i 2011-2020 var 1,1 °C højere end i perioden 1850-1900. Stigning i havniveau er uundgåeligt i århundreder, måske endda årtusinder pga. den fortsatte opvarmning af dybhavet og afsmeltning af iskapper. Som følge af stigning i havniveau vil hændelser, der nu forekommer én gang hvert århundrede i år 2100 forekomme årligt ved flere end halvdelen af de steder, hvor vandstand måles.

Global opvarmning har alvorlige konsekvenser for mennesker og for kloden

Fortsatte udledninger vil lede til stigende global opvarmning, og enhver decimal, temperaturen stiger med, vil intensivere sammenfaldende farlige klima- og vejrhændelser. Globale temperaturstigninger forøger risikoen for, at arter uddør og for irreversible tab af biodiversitet i økosystemer. Nogle af de konsekvenser, der øges i den nærmeste fremtid, er varme-relateret sygdom og dødelighed, oversvømmelser i kystområder og et fald i fødevarerproduktion i nogle regioner.

Muligheder for klimatilpasning begrænses af opvarmning

Der har været fremgang i planlægning og implementering af klimatilpasning i alle sektorer og regioner med dokumenterede fordele og varierende effektivitet. Tilpasningsmuligheder, der i dag er rentable og effektive, vil blive begrænset og mindre effektive med stigende

opvarmning. Med stigende opvarmning vil nogle tilpasningsmuligheder nå sine begrænsninger, og for at undgå fejlslået tilpasning skal tilpasning være langsigtet og tværgående.

Dybe og hurtige reduktioner kræves for at overholde Parisaftalen

De reduktionsmål, landene har meldt ind til UNFCCC inden COP26, vil føre til en temperaturstigning på 2,8°C i år 2100. Det kræver større investeringer end de nuværende at nå klimamålene på tværs af sektorer og alle regioner. Globale drivhusgasudledninger skal toppe senest i 2025 og reduceres med 43 pct. i 2030 for at nå i mål med en maksimal temperaturstigning på 1,5°C i 2100.

Vedvarende energi er omkostningseffektivt

Investeringer i fossile brændsler er stadig større end investeringer i reduktion af udledninger og klimatilpasning tilsammen. Mange reduktionsmuligheder bliver stadig mere rentable. Fra 2010–2019 har der været et fald i enhedsprisen på solenergi på 85 pct. og vindenergi på 55 pct. Store reduktionsbidrag med lave omkostninger kommer fra sol, vind, energieffektivisering og metan.

Netto-nuludledninger er nødvendige og fossile brændsler skal udfases

Global netto-nuludledning af CO₂ er nødvendig i midten af dette århundrede for at holde opvarmningen under 1,5°. Netto-nuludledning af CO₂ i energisektoren kræver bl.a. en substantiel reduktion og minimal brug af fossile brændsler (uden CCS), CCS for tilbageblivende fossile brændsler, CO₂-frie elsystemer, udbredt elektrificering, energieffektivisering og -effektivisering, samt alternative energimuligheder.

Klimahandling og globale udviklingsmål hænger sammen

Acceleration i klimahandling og -tilpasning er en nødvendighed for bæredygtig udvikling og har store fordele i forhold til at opnå de globale udviklingsmål. Uden hastige, store og vedvarende globale udledningsreduktioner og acceleration i tilpasningsløsninger vil tab og skader fortsætte med at stige, og negative konsekvenser vil ramme de fattigste og mest sårbare befolkninger hårdest.

Dybe og hurtige reduktioner kræves for at overholde Parisaftalen

De reduktionsmål, landene har meldt ind til UNFCCC inden COP26, vil føre til en temperaturstigning på 2,8°C i år 2100. Det kræver større investeringer end de nuværende at nå klimamålene på tværs af sektorer og alle regioner. Globale drivhusgasudledninger skal toppe senest i 2025 og reduceres med 43 pct. i 2030 for at nå i mål med en maksimal temperaturstigning på 1,5°C i 2100.

Vedvarende energi er omkostningseffektivt

Investeringer i fossile brændsler er stadig større end investeringer i reduktion af udledninger og klimatilpasning tilsammen. Mange reduktionsmuligheder bliver stadig mere rentable. Fra 2010–2019 har der været et fald i enhedsprisen på solenergi på 85 pct. og vindenergi på 55 pct. Store reduktionsbidrag med lave omkostninger kommer fra sol, vind, energieffektivisering og metan.

Netto-nuludledninger er nødvendige og fossile brændsler skal udfases

Global netto-nuludledning af CO₂ er nødvendig i midten af dette århundrede for at holde

opvarmningen under 1,5°. Netto-nuludledning af CO₂ i energisektoren kræver bl.a. en substantiel reduktion og minimal brug af fossile brændsler (uden CCS), CCS for tilbageblivende fossile brændsler, CO₂-frie elsystemer, udbredt elektrificering, energibesparelser og -effektivisering, samt alternative energimuligheder.

Klimahandling og globale udviklingsmål hænger sammen

Acceleration i klimahandling og -tilpasning er en nødvendighed for bæredygtig udvikling og har store fordele i forhold til at opnå de globale udviklingsmål. Uden hastige, store og vedvarende globale udledningsreduktioner og acceleration i tilpasningsløsninger vil tab og skader fortsætte med at stige, og negative konsekvenser vil ramme de fattigste og mest sårbare befolkninger hårdest.

Fakta | Synteserapporten

Synteserapporten fra FN's Klimapanel er et ca. 80 siders koncentrat af de tre delrapporter fra 2021-2022, som delegerede fra IPCC's medlemslande i den forgangne uge har forhandlet på plads til et sammendrag på blot 34 sider. Synteserapporten, marts 2023, sammenstiller og opsummerer viden fra tre delrapporter og tre specialrapporter, der tilsammen udgør IPCC's Sjette Hovedrapport.

Fakta | Sjette Hovedrapport

- Delrapport 1, august 2021, beskriver klimaets tilstand i fortid og fremtid (*The Physical Science Basis*).
- Delrapport 2, februar 2022, fokuserer på konsekvenser af klimaforandringer og muligheder for tilpasning (*Impacts, adaptation and vulnerability*).
- Delrapport 3, april 2022, beskriver løsninger til at modvirke og begrænse klimaforandringer (*Mitigation of climate change*).
- Arbejdet med hovedrapporten, sjette arbejdsproces, begyndte i oktober 2015.

Fakta | Parisaftalen

- Parisaftalen er en juridisk bindende aftale om at begrænse den globale opvarmning til højst 1,5 °C og godt under 2 °C i slutningen af dette århundrede i forhold til det førindustrielle niveau i 1850-1900.
- Aftalen blev indgået i FN's Klimakonvention, der består af 196 medlemslande, under COP21 i Paris i 2015 heraf navnet Parisaftalen.

Læs mere her: kefm.dk/klima-og-vejr/klimaforhandlinger/parisaftalen-2015

Fakta | FN's Klimapanel

- FN's Klimapanel, IPCC, blev etableret i 1988.
- IPCC er en forkortelse for Intergovernmental Panel on Climate Change – på dansk FN's Klimapanel.
- Klimapanelet offentliggør ca. hvert 6. år en opsummering af den videnskabelige litteratur inden for klimaforskning og viden om klimaændringer.

- IPCC forsker altså ikke selv, men indsamler viden og forsyner verden med en videnskabelig vurdering af klimaforandringer og konsekvenser baseret på et repræsentativt og troværdigt udsnit af videnskaben fra verdens førende eksperter inden for klimaforskning.
- IPCC beskriver løsninger på, hvordan vi imødegår klimaforandringer – men kommer ikke med anbefalinger. Det er op til politikere og beslutningstagere at handle på den viden, som IPCC forsyner dem med.

Fakta | FN's Klimapanel i Danmark

- DMI er IPCC's kontaktpunkt i Danmark. Det betyder, at DMI er bindeled i kommunikationen mellem FN's Klimapanel og den danske regering.
- DMI er IPCC's kontaktpunkt i Danmark og har repræsenteret den danske regering i forhandlingerne.
- DMI koordinerer regeringshøringer af udkast til IPCC-rapporter. Høringerne skal sikre, at teksten er balanceret, objektiv og relevant for beslutningstagere, at rapporten er skrevet i et forståeligt sprog, samt at figurer og tabeller er forståelige.
- DMI nominerer eksperter til IPCC's forfatterhold bag de forskellige rapporter samt til at medvirke i ekspertmøder og andre ekspertroller.
- DMI rådgiver klima-, energi- og forsyningsministeren og ministeren for udviklingssamarbejde og global klimapolitik om IPCC's rapporter og konklusioner

Denne rapport afslutter den sjette 7-årige cyklus, og der skal nu udpeges nye medlemmer til bureauet. Hvis man er interesseret i at vide mere om processen, kan man kontakte DMI.

Af DMI Kommunikation - 20. marts 2023